

■ דמנציה (באנגלית: dementia)

פגיעה בתפקודו השכלי של אדם, ובכלל זה זיכרון ותפיסה, כישורי שפה, חשיבה ולמידה, התמצאות בזמן ובמקום, כושר שיפוט והבנת המציאות. הפגיעה מלווה לעתים קרובות בהפרעות במצב הרוח ובחזיונות, ועם הזמן חלה ירידה בתפקוד הכללי עד אבדן עצמאות. יש כמה מחלות הגורמות קיהיון, הנפוצה שבהן היא מחלת אלצהיימר שבה חל תהליך של ניוון תאי העצב במוח. שם התואר: קהיוני (דמנטי).

קהיון משורש קה"י במשמע 'לא חד'. המילה שקולה במשקל פֶּעֶלֹן שאחד ממשמעיו הוא פָּגַע ומחלה. המונח קהיון בא במקום המונחים שִׁטְיוֹן וְהֶסְתֵּר בִּינָה שנקבעו בעבר. בקביעת המונח נענתה האקדמיה לפניית מן הציבור למצוא מונח חלופי שלא תהיה בו פגיעה בחולים ובמשפחותיהם.

קהיון קיהיון

■ (באנגלית: PTSD, post-traumatic stress disorder)

הפרעה שבאה בעקבות אירוע חוֹבְלָנִי (טראומטי), שבו אדם נתון לאיום על חייו, על גופו או על נפשו, והוא חש אימה וחוסר אונים, למשל: התעללות בילדים, אונס, תאונת דרכים, תאונת עבודה. תסמיני ההלמת הם הפרעות בשינה, הימנעות ממצבים המזכירים את האירוע, התקפי זעם, רגשות אשם ועוד. לעתים ההלמת כרוכה בשינויים באישיות ובמחשבות אבדניות. ההשראה לחידוש הֶלְמַת הייתה הצירוף הֶלֶם קָרַב שהוא השם הרווח לאחד הסוגים של ההפרעה הזאת.

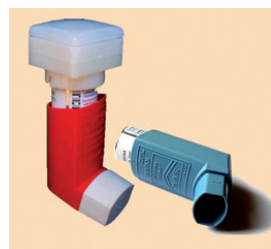
הלמת

■ יִטְרוֹגֵנִי (מאנגלית: iatrogenic)

פגיעה גופנית או נפשית שנגרמה מן הטיפול הרפואי, למשל: פגיעה טיפולנית, נזק טיפולני. שם התואר טיפולני נוצר משם הפעולה טיפול והסימות נִי. סימות זו עשויה להביע הוראה שלילית כגון בשמות התואר חומרני, לאומני.

טיפולני טיפולני

■ אינהלציה (באנגלית: inhalation [of medicine])

משאף

משאפה

החדרת תרופה לדרכי הנשימה בצורת גז או אדים. התרופה מרחיבה את דרכי הנשימה ומקלה את הנשימה. לצורך ההשאפה משתמשים במְשָׁאֵף או במְשָׁאֵפָה ההופכים את התרופה לגז. מְשָׁאֵף (inhaler) הוא כלי יְדָנִי קטן, ואילו מְשָׁאֵפָה (inhalator) היא מכשיר חשמלי.

מילים מן השורש שא"ף מציינות קליטת אוויר או רצון עז. בהקשר של נשימה מבחינים בין שְׁאִיפָה (הכנסת אוויר) לנְשִׁיפָה (פליטת אוויר), ושתי הפעולות כאחד הן נְשִׁימָה.

השאפה

המונחים שבעלון הזה הם לקט ממונחי רפואה שונים שאושרו במליאת האקדמיה בשנת תשע"ד (2014).